

**ĮSAKYMAS
DĖL DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJŲ, TVARKOS
PATVIRTINIMO**

2016 m. balandžio 21 d. Nr. 1V - 10

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 25, 30 straipsnių punktais ir Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2012 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-240 patvirtintu Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašu :

1. T v i r t i n u Bendradarbiavimo ir veiksmų koordinavimo tvarką, vykdant keltų buksyravimo darbus Nr. 252 (pridedama).
2. Į p a r e i g o j u:
 - 2.1. technikos ir saugios laivybos direktorių Rolandą Bučmį supažindinti buksyravimo paslaugas teikiančią įmonę su šia tvarka, pasirašytinai.
 - 2.2. darbo saugos ir ekologijos inžinierę Editą Kubilienę organizuoti ir vykdyti buksyruojamo keltų kapitono instruktavimą darbo vietoje, informuoti apie galimus rizikos veiksnius, pagal patvirtintą tvarką, pasirašytinai.
3. P a v e d u personalo vadybininkei Tomai Kulikauskaitei supažindinti atsakingus darbuotojus pasirašytinai.

Generalinis direktorius

Darius Butvydas

Darbo saugos ir ekologijos inžinierė E. Kubilienė

PATVIRTINTA
Generalinio direktoriaus
Dariaus Butvydo
2016 m. balandžio 21 d.
įsakymu Nr. 1V- 10

**BENDRADARBIAVIMO IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMO TVARKA,
VYKDANT KELTO BUKSYRAVIMO DARBUS NR. 252**

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendradarbiavimo ir veiksmų koordinavimo tvarka (toliau vadinama – tvarka) vykdančią kelto buksyravimo operaciją nustato bendradarbiavimo, saugos organizavimo, veiksmų koordinavimo reikalavimus, siekiant užtikrinti saugų kelto (laivo) buksyravimo (vilkimo, stūmimo) darbų vykdymą.

2. Šios tvarkos reikalavimai yra privalomi kelto įgulos nariams ir buksyravimą atliekančiam įgulai, lydinčiam įgulai, bei už buksyravimo organizavimą atsakingiems darbuotojams.

3. Be šios tvarkos, privalo vadovautis, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos taisyklių, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto naudojimo taisyklių, Tarnybos LR jūrų laivuose statuto, Tarptautinės konvencijos dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje (SOLAS), Konvencija dėl tarptautinių taisyklių, padedančių išvengti laivų susidūrimų jūroje (COLREG), Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto priemonių avarijų ir incidentų tyrimo taisyklių, Saugios laivybos įstatymu, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, Darbų saugos laivuose taisyklių ir AB „Smiltynės perkėla“ generalinio direktoriaus įsakymų reikalavimais ir kitais norminiais teisės aktais.

4. Keltą (laivą) valdo kapitonas, turintis galiojančius kapitono kvalifikaciją patvirtinančius pažymėjimus bei medicininę pažymą su galiojančia medicinine išvada – leidimas dirbti laivyne. Jei buksyravimo operacija vykdoma jūroje – kapitonas privalo turėti jūrinio laipsnio diplomą. Instrukuotas darbo vietoje, atestuotas, kaip darbuotojas vykdančias pavojingus darbus plaukiojančiuose įrenginiuose, kuris vadovauja įgulos darbui ir tiesiogiai atsako už kelto įgulos, lydinčios įgulos, darbuotojų saugą.

5. Juridiniai asmenys, vykdančys laivų vilkimo (buksyrovimo) paslaugas, privalo būti atestuoti Lietuvos saugios laivybos administracijos ir atitikti pagrindinius reikalavimus:

5.1. turėti nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomą vandens transporto priemonę, kuri reikalinga veiklai (vilkimui, buksyravimui) vykdyti;

5.2. turėti kvalifikuotų specialistų, turinčių darbo patirties buksyruojant jūra, vidaus vandenų keliais;

5.3. turėti įmonės vadovo paskirtą darbuotoją, atsakingą už atliekamų darbų kokybę ir saugumą.

5.4. turėti laivų vilkimo tvarkos aprašus (procedūras), patvirtintas įmonės vadovo, supažindinti su jomis buksyruojamo laivo įgulą;

5.5. turėti galiojančią LR ryšių reguliavimo tarnybos leidimą naudoti laivo radijo stotį;

5.6. turėti ultratrumpųjų bangų ryšio radijo stotį, kurios galingumas būtų ne mažesnis kaip 25 W.

6. Siekiant užtikrinti saugų kelto buksyravimą, kiekviena buksyravimo operaciją atliekanti šalis, privalo prieš buksyruojant keltą įsitikinti, kad:

6.1. keltas bei vilkikas (buksyras), jų sistemos ir mechanizmai, lynai tvarkingi ir paruošti buksyravimo operacijai;

6.2. kelte bei vilkike (buksyre) yra ir veikia saugiam plaukiojimui reikalinga navigacinė įranga, prietaisai, ryšio priemonės bei signalinė įranga ir kad keltas, buksyras aprūpintas pagal jam taikomus normatyvus žmonių gelbėjimo, gaisrine, avarine įranga bei inventoriumi;

6.3. visi įgulos nariai ir lydinčios asmenys yra kelte ir užima savo vietas;

6.4. hidrometeorologinės sąlygos palankios saugiam laivo buksyravimui. Oro prognozė sužinoma iš laivų eismo tarnybos bet kuriuo paros metu per radijo telefono ryšį.

7. Kapitonas, atsakingas už buksyravimo darbų organizavimą (bukšyravimo perdavimo – priėmimo akte paskirtas keltų kapitonas), atvykęs į keltą, pasirašo apie atvykimo ir išvykimo laiką keltų žurnale (žurnalas saugomas pas kapitoną).

8. Vykdydamas Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 30 str. ir AB „Smiltynės perkėla“ laivyno darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus saugos ir sveikatos instruktavimo, testavimo tvarkos reikalavimus, darbo saugos ir ekologijos inžinierius instruktuoja paskirtą keltų kapitoną apie galimus pavojus, rizikos veiksnius atlieka tikslinį instruktavimą pasirašytinai, įregistruojant į Darbuotojų saugos ir sveikatos instruktavimų darbo vietoje registravimo žurnalą arba Darbuotojų saugos ir sveikatos instruktavimų registravimo kortelę ir pateikia informaciją apie darbo specifiką laive, galimus pavojus, riziką ir saugos reikalavimus darbų metu, kurių privalo laikytis.

9. Keltų kapitonas – buksyravimo darbų organizavimo vykdytojas – pavaldžius įgulos darbuotojus, lydinčią įgulą, informuoja apie profesinę riziką, instruktuoja saugos ir sveikatos, gaisrinės saugos, darbo higienos, aplinkosaugos klausimais konkrečioje darbo vietoje keltė pagal nustatytą tvarką.

10. Bukšyravimo paslaugas teikiančios įmonės vadovas atsako už savo pavaldžių darbuotojų instruktavimą saugiai dirbti darbo vietoje, vykdant buksyravimo, švartavimo darbus.

2. PAVOJINGŲ, KENKSMINGŲ VEIKSNIŲ KELTĖ, LAIVE RIZIKOS ANALIZĖ

11. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 27 straipsniu, nurodome ir informuojame apie galimus pavojingus ir kenksmingus rizikos veiksnius, nes darbas laivuose priskiriamas prie pavojingų darbų (pavojingų darbų sąrašas patvirtintas LR Vyriausybės), kiekvienas žmogus čia yra pažeidžiamas nuo pat pirmo žingsnio.

12. Susižeidimo pavojai keltė, laive:

12.1. suklupimai ir pargriuvimai paslydus ant slidžių paviršių (dėl vandens, naftos produktų, tepalų ir pan.) ar užkliuvus už įvairių kliūčių (lynų, vamzdinių);

12.2. kritimai nuo trapų;

12.3. drabužių, pirštų įkišimas į judančius mechanizmus;

12.4. aukšti, žemi perėjimo iš vienos vietos į kitą - slenksčiai;

12.5. švartavimo operacijos;

12.6. buksyravimo (vilkimo) operacijos;

12.7. augalinių, sintetinių lynų trūkis;

12.8. persisvėrus per laivo bortą ir neišlaikius pusiausvyros nuo staigaus bangos smūgio į laivo korpusą - galimas iškritimas už laivo borto;

12.9. keltų siūbavimas, vibracija;

12.10. elektros srovės poveikis – galimi širdies veiklos, kvėpavimo sutrikimai, įvairių laipsnių nudegimai, netenkama sąmonės, kartais ištinka staigi mirtis.

13. Kenksmingi veiksniai:

13.1. nepalankus mikroklimatas, kurį lemia oro temperatūra, drėgnumas, cirkuliacija – sukelia peršalimo ligas;

13.2. keltų plaukimas tamsiu paros metu – blogas matomumas, šešėliai, šviesos atspindžiai, nuovargis, išsiblaškymas;

13.3. keltų siūbavimas – gali sukelti vestibulinio aparato funkcinius pakitimus bei padidinti riziką gauti traumą;

13.4. laivo vibracija, veikianti visą kūną, gali sukelti centrinės nervų sistemos, vestibulinio aparato funkcinius pakitimus, vidaus organų ligų paūmėjimą

13.5. atliekant buksyravimo, švartavimo darbus – galimi rimti rankų, kūno sužalojimai.

3. BUKSYRAVIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS

14. Ant buksyravimo arkų iš abiejų pusių matomoje vietoje turi būti ryškūs užrašai „SAUGOKIS LYNŲ“.

15. Paduoti ir nukabinti buksyravimo lynus galima tik visiškai sustojus, tik pagal buksyravimo darbams vadovaujančio darbuotojo asmens komandą.

16. Buksyravimo lyno padavimas į vilkiką arba lyno priėmimas iš vilkiko (buksyro) ir jo įtvirtinimas atliekamas vadovaujant kelto kapitonui.

17. Draudžiama pradėti buksyravimą negavus patvirtinimo, kad buksyruojamajame kelte yra užkabintas buksyravimo lynas.

18. Buksyravimo lynas ant kablo turi būti uždėtas taip, kad esant bet kokiam buksyravimo lyno įtempimui būtų galima jį greitai ir saugiai atkabinti.

19. Kelto kapitonas privalo užtikrinti: visi asmenys esantys kelte, atvykę pagal sutartis (paraiškas ar kitus dokumentus) į keltą plukdomi nuo (iki) vietų nurodytų sutartyje (akte, paraiškoje) ir privalo neginčijamai vykdyti visus kelto kapitono įsakymus, įgulos narių reikalavimus:

19.1. laikytis viešos tvarkos taisyklių, griežtos disciplinos;

19.2. įlipti/išlipti į/iš keltą tik jam visiškai sustojus, prisišvartavus, esant pilnai padėtam aparelei, trapui ar tilteliui ir kapitonui leidus;

19.3. būti atsargiems lipant į keltą, išlipant iš jo bei keltui plaukiant, buksyruojant;

19.4. plaukimo metu įgulos nariai, lydintys asmenys, turi būti jiems skirtose vietose, nesisverti per laivo borto kraštą;

19.5. lipant, leidžiantis kelto trapais, laikytis už turėklų;

19.6. negadinti kelto inventoriaus, įrangos, nemesti už borto šiukšlių, nuorūkų, palaikyti tvarką ir švarą;

19.7. laikytis gaisrinės saugos, higienos reikalavimų, nerūkyti kelte.

19.8. išgirdus laive garsinius pavojaus signalus laukti kapitono nurodymų, nekelti panikos, laikytis rimties.

20. Draudžiama:

20.1. be kapitono leidimo užėti į vairinės patalpas, o esant būtinumui (ne ilgesniam laikui kaip 5 min. - netrukdam vykdyti tiesiogines pareigas);

20.2. be mechaniko leidimo užėti į mašinų skyrių;

20.3. lipti, išlipti iš kelto, kol pilnai nepadėtas trapas, tiltelis;

20.4. stovėti ant aparelės, trapo, persisverti per apsauginius turėklus, stovėti arti įtemptų švartavimosi lynų;

20.5. šokti į vandenį iš laivo, maudytis, kabinėtis už borto;

20.6. naudoti pirotechnikos priemones (fejerverkus, fakelus, petardas);

20.7. sudaryti situacijas, grėsmingas plaukiojimo saugumui ir žmonių gyvybei, sveikatai bei orumui.

4. KELTO ĮGULOS VEIKSMAI, ESANT PAVOJINGAI SITUACIJAI

21. Pagrindinis kelto kapitono uždavinys, įvykus avarijai arba gavus avarinį perspėjimą - išsaugoti žmonių gyvybes.

22. Veiksmams už kelto gyvybingumą vadovauja kelto kapitonas. Valdoma iš vairinės, kur įrengtos reikalingos signalizacijos ir ryšio priemonės, taip pat raktų komplektas nuo kelto patalpų, kuriose laikomos avarinės, gaisrinės, aprūpinimo ir kitos pagalbos priemonės.

23. Kelto įgulos nariai avarinio atsitikimo metu besąlygiškai privalo veikti taip, kaip nurodyta kelto pavojų tvarkaraščiuose.

24. Bet kuris įgulos narys, lydintis asmuo, pastebėjęs susidariusią ypatingą situaciją arba jos grėsmę, priklausomai nuo aplinkybių, privalo nedelsdamas apie tai pranešti vadovaujančiam kapitonui. Kapitonas turi pranešti visiems laive esantiems žmonėms ir uosto tarnybų atstovams, panaudodamas tam visas priemones bei signalizacijos sistemas.

25. Naudojami pavojaus signalai ir pranešimai per laivo transliacinį įrenginį:

25.1. Bendrasis laivo - septyni trumpi ir vienas ilgas trankus skambutis skelbiamas visais atvejais, kai kyla grėsmė kelte esančių žmonių gyvybei;

25.2. Gaisro pavojaus tikslas - pranešti mokslo darbuotojams, keleiviams ir įgulai apie gaisro aptikimą ir numatomus veiksmus, siekiant išgelbėti žmones, lokalizuoti ir užgesinti ugnį (septyni trumpi ir vienas ilgas trankus skambutis);

25.3. “Žmogus už borto” - trys ilgi garsiniai signalai ir skelbimas per transliacinį įrenginį.

25.4. “Laivas paliekamas”- nepertraukiamas trankus skambutis, besitęsiantis ne trumpiau, kaip 30 sek.; skelbiamas tik laivo kapitono (kapitono padėjėjo) nurodymu;

25.5. Pavojus, kai išsilieja nafta – skelbiamas bendrasis pavojus;

26. Pavojaus tvarkaraštis galioja po laivo pavojaus signalo paskelbimo per transliacinį įrenginį arba kitu būdu, nurodant susirinkimo vietą. Signalai kartojami 3-4 kartus ir kartojami balsu per laivo transliacinį įrenginį, nurodant pavojaus pobūdį ir paskelbimo priežastis (avarinio pažeidimo vietą ir charakterį).

27. Laivui stovint ir kilus pavojui žmonėms arba laivui, pavojaus signalą skelbia bet kuris įgulos narys, pastebėjęs šią pavojingą padėtį.

28. Stovint laivui prie krantinės arba reide, už laivo gyvybingumą, kol atvyks pagalba, kovoja laivo įgula, vadovaujama kapitono.

29. Laivo įgulai vadovaujantis kapitonas pagal pavojaus signalą privalo:

29.1. sustiprinti stebėjimą;

29.2. užtikrinti, kad pavojaus signalas pasiektų visus laive esančius žmones;

29.3. esant būtinumui - apie pavojų pranešti per radijo ryšio priemones;

29.4. užtikrinti durų sandarumą vandens nepralaidžiose pertvarose.

30. Įgulos nariai pagal signalą privalo:

30.1. uždaryti iliuminatorius;

30.2. išjungti veikiančius buitinius elektros prietaisus;

30.3. palikti patalpų duris neužrakintas;

30.4. į susirinkimo vietą atnešti gelbėjimosi liemenes, šalmus, elektrinius žibintuvėlius, patalpų raktus, asmeninius dokumentus.

31. Laivo vairinėje (pagrindinėje vadavietėje), mašinų skyriuje ir išorinėje antstato dalyje, hermetiškame įdėkle turi būti **“Fire plan”** su detaliu laivo patalpų, durų, iliuminatorių, vėdinimo angų, kuro talpų, elektros instaliacijos ir iš jungėjų, gaisrinės įrangos ir įrenginių, evakuacijos kelių išdėstymo planu.

32. Kilus gaisrui kelte, avarijai, kapitonas nedelsdamas turi pranešti Jūrų paieškos ir gelbėjimo koordinaciniam centrui, uosto dispečerinei, įmonės vadovui ir įmonės dispečerinei.

VEIKSŪMŲ, ĮVYKUS NELAIMINGAM ATSTITIKIMUI, KOORDINAVIMAS

33. Asmuo, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo ar asmuo matęs, sužinojęs apie nelaimingą atsitikimą, turi nedelsdamas pranešti kapitonui. Kapitonas privalo nedelsiant organizuoti pirmosios medicinos pagalbos teikimą nukentėjusiajam bei, esant reikalui, organizuoti medicinos darbuotojų pagalbą.

34. Įvykio vietą, jeigu negresia kitų gyvybei ir sveikatai, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, prieš tai įvykio vietą nufotografuojant, nufilmuojant ar nubraižant schematiškai ir įforminant laisvos formos aktu.

35. Kelto kapitonas iš įvykį mačiusiųjų asmenų surenka raštiškus paaiškinimus apie nelaimingo atsitikimo aplinkybes ir priežastis. Paaiškinimuose būtini duomenys apie įvykį mačiusius asmenis (vardas pavardė, gyvenamoji vieta, telefono numeris) tam, kad galima būtų tikslinti įvykio aplinkybes.

36. Nedelsiant apie nelaimingą atsitikimą, kurio metu buvo sužeistas laivo įgulos narys ar keleivis, būtina pranešti bendrovės vadovui, dispečerinei, darbo saugos ir ekologijos inžinieriui.

6. AVARINIŲ ATVEJŲ NAGRINĖJIMAS

37. Apie visus avarinius atvejus su laivu, laivo kapitonas nedelsiant privalo pranešti bendrovės vadovui, uosto dispečerinei, laivų eismo tarnybai, uosto priežiūros tarnybai.

38. Laivo kapitonas paros laikotarpiu pateikia Lietuvos saugios laivybos administracijos pareigūnui pranešimą apie avarinį atvejį ir laivo techninio tyrimo Akta. Trijų parų laikotarpyje pateikiami šie dokumentai:

- 39.1. smulkus pranešimas apie įvykį;
- 39.2. išrašai (kopijos) iš laivo ir jėgainės dienynų;
- 39.3. asmenų, susijusių su įvykiu, paaiškinimai;
- 39.4. laivo judėjimo schema;
- 39.5. sugadinimų schemos;
- 39.6. brėžiniai;

39.7. kiti Lietuvos saugios laivybos administracijos pareigūno, valstybinės darbo inspekcijos, ar uosto kapitono reikalaujami dokumentai.

40. Avarinius atvejus su laivais, įvykusius Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, Klaipėdos jūrinio uosto vandenyse, nagrinėja Lietuvos saugios laivybos administracijos pareigūnai, dalyvaujant KVJU kapitonui. Nelaimingi įvykiai darbo metu ir nelaimingi atsitikimai pakeliui į darbą ar iš darbo, tiriami Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatų nustatyta tvarka.

41. Pirminį avarinio atvejo tyrimą vykdo laivo kapitonas.

42. Avariniai atvejai įrašomi į laivo dokumentus: dienynus, formularus, mechanizmų pasus, brėžinius.

7. PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

43. Kelto įgulos narių pareiga yra žmonių gyvybių išsaugojimas, laivybos saugumo užtikrinimas, vandenų aplinkos apsauga nuo teršimo.

44. Kelto įgulos nariai pagal savo pareigines instrukcijas atsako už pareigų nevykdymą LR įstatymų nustatyta tvarka.

45. Keltą lydintys asmenys atsakingi už savo veiksmus buksyravimo metu ir privalo vykdyti kapitono duotus nurodymus, už nevykdymą atsako LR įstatymų nustatyta tvarka.

46. Buksyravimo darbų vykdytojas, jo atsakingi darbuotojai, atsako ir raštiškai įsipareigoja (Priedas Nr. 1) informuoti apie profesinę riziką, instruktavimą konkrečioje darbo vietoje laive pagal savo nustatytą tvarką darbuotojus bei užtikrinti viešos tvarkos laikymąsi, saugos ir sveikatos, gaisrinės, elektros saugos reikalavimų vykdymą, pagalbą sprendžiant iškilusius incidentus dėl neblaivumo ar kitais atvejais. Darbuotojai, specialistai, lydintys asmenys, savarankiškai atliekantys darbus - patys yra atsakingi už saugų darbą ir sveikatą darbo vietoje laive, teisės aktų reikalavimų laikymąsi aplinkosaugos, gaisrinės saugos ir elektros saugos srityse.

Parengė

Darbo saugos ir ekologijos inžinierė E. Kubilienė

SUDERINTA technikos ir saugios laivybos direktorius R. Bučmys

AB „Smiltynės perkėla“ įgaliotų atstovų kontaktiniai telefonai:

Technikos ir saugios laivybos direktorius Rolandas Bučmys, tel. +370 612 12724

Darbo saugos ir ekologijos inžinierė Edita Kubilienė, tel. +370 626 07832

PRIEDAS

Prie „BENDRADARBIAVIMO IR
VEIKSMŲ KOORDINAVIMO
TVARKA, VYKDANT KELTO
BUKSYRAVIMO DARBUS NR.252
2016 m. balandžio mėn. 21 d.
Įsakymas Nr. 1V-10

ĮSIPAREIGOJIMAS

Pasirašydami šį dokumentą patvirtiname, kad perskaičiau „BENDRADARBIAVIMO IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMO TVARKA, VYKDANT KELTO BUKSYRAVIMO DARBUS NR.“ Nr.252 (2016 m. balandžio mėn. 21 d., įsakymas Nr.10), susipažinau ir sutinku. Kelte, kaip buksyravimo (vilkimo) darbų organizavimo atstovas, savo pavaldžius įgulos narius, kitus lydinčius asmenis įsipareigoju informuoti apie profesinę riziką, instrukuoti saugos ir sveikatos, gaisrinės saugos, darbo higienos, aplinkosaugos klausimais konkrečioje darbo vietoje kelte (laive) pagal savo nustatytą tvarką. Vykdyti lengvo nelaimingo atsitikimo darbe tyrimą savo pavaldiems darbuotojams, apie sunkų ar mirtiną nelaimingą atsitikimą informuoti Valstybinę darbo inspekciją. Užtikrinti, kad darbuotojai, dirbantys kelte (laive) laikytųsi saugos reikalavimų, tvarkos, savo sveikatos įvertinimo darbui laive, saugos darbe, gaisrinės, elektros saugos reikalavimų ir besąlygiškai vykdytų teisėtus kapitono ir įgulos narių nurodymus.

Kelto kapitonas:

Vardas, pavardė, parašas, data

Telefono numeris

Buksyravimo paslaugas teikiančios įmonės atstovas (darbų vykdytojas):

Vardas, pavardė, parašas, data

Telefono numeris

PATVIRTINTA
Generalinio direktoriaus
Dariaus Butvydo
2016 m. balandžio 21 d.
įsakymu Nr. 1V- 10

**BENDRADARBIAVIMO IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMO TVARKA,
VYKDANT KELTO BUKSYRAVIMO DARBUS NR. 252**

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendradarbiavimo ir veiksmų koordinavimo tvarka (toliau vadinama – tvarka) vykdančią kelto buksyravimo operaciją nustato bendradarbiavimo, saugos organizavimo, veiksmų koordinavimo reikalavimus, siekiant užtikrinti saugų kelto (laivo) buksyravimo (vilkimo, stūmimo) darbų vykdymą.

2. Šios tvarkos reikalavimai yra privalomi kelto įgulos nariams ir buksyravimą atliekančiam įgulai, lydinčiam įgulai, bei už buksyravimo organizavimą atsakingiems darbuotojams.

3. Be šios tvarkos, privalo vadovautis, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos taisyklių, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto naudojimo taisyklių, Tarnybos LR jūrų laivuose statuto, Tarptautinės konvencijos dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje (SOLAS), Konvencija dėl tarptautinių taisyklių, padedančių išvengti laivų susidūrimų jūroje (COLREG), Lietuvos Respublikos vidaus vandens transporto priemonių avarijų ir incidentų tyrimo taisyklių, Saugios laivybos įstatymu, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, Darbų saugos laivuose taisyklių ir AB „Smiltynės perkėla“ generalinio direktoriaus įsakymų reikalavimais ir kitais norminiais teisės aktais.

4. Keltą (laivą) valdo kapitonas, turintis galiojančius kapitano kvalifikaciją patvirtinančius pažymėjimus bei medicininę pažymą su galiojančia medicinine išvada – leidimas dirbti laivyne. Jei buksyravimo operacija vykdoma jūroje – kapitonas privalo turėti jūrinio laipsnio diplomą. Instruktuotas darbo vietoje, atestuotas, kaip darbuotojas vykdančias pavojingus darbus plaukiojančiuose įrenginiuose, kuris vadovauja įgulos darbui ir tiesiogiai atsako už kelto įgulos, lydinčios įgulos, darbuotojų saugą.

5. Juridiniai asmenys, vykdančys laivų vilkimo (buksyravimo) paslaugas, privalo būti atestuoti Lietuvos saugios laivybos administracijos ir atitikti pagrindinius reikalavimus:

5.1. turėti nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomą vandens transporto priemonę, kuri reikalinga veiklai (vilkimui, buksyravimui) vykdyti;

5.2. turėti kvalifikuotų specialistų, turinčių darbo patirties buksyruojant jūra, vidaus vandens keliais;

5.3. turėti įmonės vadovo paskirtą darbuotoją, atsakingą už atliekamų darbų kokybę ir saugumą.

5.4. turėti laivų vilkimo tvarkos aprašus (procedūras), patvirtintas įmonės vadovo, supažindinti su jomis buksyruojamo laivo įgulą;

5.5. turėti galiojančią LR ryšių reguliavimo tarnybos leidimą naudoti laivo radijo stotį;

5.6. turėti ultratrumpųjų bangų ryšio radijo stotį, kurios galingumas būtų ne mažesnis kaip 25 W.

6. Siekiant užtikrinti saugų kelto buksyravimą, kiekviena buksyravimo operaciją atliekanti šalis, privalo prieš buksyruojant keltą įsitikinti, kad:

6.1. keltas bei vilkikas (buksyras), jų sistemos ir mechanizmai, lynai tvarkingi ir paruošti buksyravimo operacijai;

6.2. kelte bei vilkike (buksyre) yra ir veikia saugiam plaukiojimui reikalinga navigacinė įranga, prietaisai, ryšio priemonės bei signalinė įranga ir kad keltas, buksyras aprūpintas pagal jam taikomus normatyvus žmonių gelbėjimo, gaisrine, avarine įranga bei inventoriu;

6.3. visi įgulos nariai ir lydinčias asmenys yra kelte ir užima savo vietas;

6.4. hidrometeorologinės sąlygos palankios saugiam laivo buksyravimui. Oro prognozė sužinoma iš laivų eismo tarnybos bet kuriuo paros metu per radijo telefono ryšį.

7. Kapitonas, atsakingas už buksyravimo darbų organizavimą (bukseravimo perdavimo – priėmimo akte paskirtas keltų kapitonas), atvykęs į keltą, pasirašo apie atvykimo ir išvykimo laiką keltų žurnale (žurnalas saugomas pas kapitoną).

8. Vykdydamas Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 30 str. ir AB „Smiltynės perkėla“ laivyno darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus saugos ir sveikatos instruktavimo, testavimo tvarkos reikalavimus, darbo saugos ir ekologijos inžinierius instruktuoja paskirtą keltų kapitoną apie galimus pavojus, rizikos veiksnius atlieka tikslinį instruktavimą pasirašytinai, įregistruojant į Darbuotojų saugos ir sveikatos instruktavimų darbo vietoje registravimo žurnalą arba Darbuotojų saugos ir sveikatos instruktavimų registravimo kortelę ir pateikia informaciją apie darbo specifiką laive, galimus pavojus, riziką ir saugos reikalavimus darbų metu, kurių privalo laikytis.

9. Keltų kapitonas – buksyravimo darbų organizavimo vykdytojas – pavaldžius įgulos darbuotojus, lydinčią įgulą, informuoja apie profesinę riziką, instruktuoja saugos ir sveikatos, gaisrinės saugos, darbo higienos, aplinkosaugos klausimais konkrečioje darbo vietoje keltė pagal nustatytą tvarką.

10. Bukseravimo paslaugas teikiančios įmonės vadovas atsako už savo pavaldžių darbuotojų instruktavimą saugiai dirbti darbo vietoje, vykdant buksyravimo, švartavimo darbus.

2. PAVOJINGŲ, KENKSMINGŲ VEIKSNIŲ KELTE, LAIVE RIZIKOS ANALIZĖ

11. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 27 straipsniu, nurodome ir informuojame apie galimus pavojingus ir kenksmingus rizikos veiksnius, nes darbas laivuose priskiriamas prie pavojingų darbų (pavojingų darbų sąrašas patvirtintas LR Vyriausybės), kiekvienas žmogus čia yra pažeidžiamas nuo pat pirmo žingsnio.

12. Susižeidimo pavojai keltė, laive:

12.1. suklupimai ir pargriuvimai paslydus ant slidžių paviršių (dėl vandens, naftos produktų, tepalų ir pan.) ar užkliuvus už įvairių kliūčių (lynų, vamzdinių);

12.2. kritimai nuo trapų;

12.3. drabužių, pirštų įkišimas į judančius mechanizmus;

12.4. aukšti, žemi perėjimo iš vienos vietos į kitą - slenksčiai;

12.5. švartavimo operacijos;

12.6. buksyravimo (vilkimo) operacijos;

12.7. augalinių, sintetinių lynų trūkis;

12.8. persisvėrus per laivo bortą ir neišlaikius pusiausvyros nuo staigaus bangos smūgio į laivo korpusą - galimas iškritimas už laivo borto;

12.9. keltų siūbavimas, vibracija;

12.10. elektros srovės poveikis – galimi širdies veiklos, kvėpavimo sutrikimai, įvairių laipsnių nudegimai, netenkama sąmonės, kartais ištinka staigi mirtis.

13. Kenksmingi veiksniai:

13.1. nepalankus mikroklimatas, kurį lemia oro temperatūra, drėgnumas, cirkuliacija – sukelia peršalimo ligas;

13.2. keltų plaukimas tamsiu paros metu – blogas matomumas, šešėliai, šviesos atspindžiai, nuovargis, išsiblaškymas;

13.3. keltų siūbavimas – gali sukelti vestibulinio aparato funkcinį pakitimą bei padidinti riziką gauti traumą;

13.4. laivo vibracija, veikianti visą kūną, gali sukelti centrinės nervų sistemos, vestibulinio aparato funkcinį pakitimą, vidaus organų ligų paūmėjimą

13.5. atliekant buksyravimo, švartavimo darbus – galimi rimti rankų, kūno sužalojimai.

3. BUKSYRAVIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS

14. Ant buksyravimo arkų iš abiejų pusių matomoje vietoje turi būti ryškūs užrašai „SAUGOKIS LYNŲ“.

15. Paduoti ir nukabinti buksyravimo lynus galima tik visiškai sustojus, tik pagal buksyravimo darbams vadovaujančio darbuotojo asmens komandą.

16. Buksyravimo lyno padavimas į vilkiką arba lyno priėmimas iš vilkiko (buksyro) ir jo įtvirtinimas atliekamas vadovaujant kelto kapitonui.

17. Draudžiama pradėti buksyravimą negavus patvirtinimo, kad buksyruojamajame kelte yra užkabintas buksyravimo lynas.

18. Buksyravimo lynas ant kablo turi būti uždėtas taip, kad esant bet kokiam buksyravimo lyno įtempimui būtų galima jį greitai ir saugiai atkabinti.

19. Kelto kapitonas privalo užtikrinti: visi asmenys esantys kelte, atvykę pagal sutartis (paraiškas ar kitus dokumentus) į keltą plukdomi nuo (iki) vietų nurodytų sutartyje (akte, paraiškoje) ir privalo neginčijamai vykdyti visus kelto kapitono įsakymus, įgulos narių reikalavimus:

19.1. laikytis viešos tvarkos taisyklių, griežtos disciplinos;

19.2. įlipti/išlipti į/iš keltą tik jam visiškai sustojus, prisišvartavus, esant pilnai padėtam aparelei, trapui ar tilteliui ir kapitonui leidus;

19.3. būti atsargiems lipant į keltą, išlipant iš jo bei keltui plaukiant, buksyruojant;

19.4. plaukimo metu įgulos nariai, lydintys asmenys, turi būti jiems skirtose vietose, nesisverti per laivo borto kraštą;

19.5. lipant, leidžiantis kelto trapais, laikytis už turėklų;

19.6. negadinti kelto inventoriaus, įrangos, nemesti už borto šiukšlių, nuorūkų, palaikyti tvarką ir švarą;

19.7. laikytis gaisrinės saugos, higienos reikalavimų, nerūkyti kelte.

19.8. išgirdus laive garsinius pavojaus signalus laukti kapitono nurodymų, nekelti panikos, laikytis rimties.

20. Draudžiama:

20.1. be kapitono leidimo užėiti į vairinės patalpas, o esant būtinumui (ne ilgesniam laikui kaip 5 min. - netrukdam vykdyti tiesiogines pareigas);

20.2. be mechaniko leidimo užėiti į mašinų skyrių;

20.3. lipti, išlipti iš kelto, kol pilnai nepadėtas trapas, tiltelis;

20.4. stovėti ant aparelės, trapo, persisverti per apsauginius turėklus, stovėti arti įtemptų švartavimosi lynų;

20.5. šokti į vandenį iš laivo, maudytis, kabinėtis už borto;

20.6. naudoti pirotechnikos priemones (fejerverkus, fakelus, petardas);

20.7. sudaryti situacijas, grėsmingas plaukiojimo saugumui ir žmonių gyvybei, sveikatai bei orumui.

4. KELTO ĮGULOS VEIKSMAI, ESANT PAVOJINGAI SITUACIJAI

21. Pagrindinis kelto kapitono uždavinys, įvykus avarijai arba gavus avarinį perspėjimą - išsaugoti žmonių gyvybes.

22. Veiksmams už kelto gyvybingumą vadovauja kelto kapitonas. Valdoma iš vairinės, kur įrengtos reikalingos signalizacijos ir ryšio priemonės, taip pat raktų komplektas nuo kelto patalpų, kuriose laikomos avarinės, gaisrinės, aprūpinimo ir kitos pagalbos priemonės.

23. Kelto įgulos nariai avarinio atsitikimo metu besąlygiškai privalo veikti taip, kaip nurodyta kelto pavojų tvarkaraščiuose.

24. Bet kuris įgulos narys, lydintis asmuo, pastebėjęs susidariusią ypatingą situaciją arba jos grėsmę, priklausomai nuo aplinkybių, privalo nedelsdamas apie tai pranešti vadovaujančiam kapitonui. Kapitonas turi pranešti visiems laive esantiems žmonėms ir uosto tarnybų atstovams, panaudodamas tam visas priemones bei signalizacijos sistemas.

25. Naudojami pavojaus signalai ir pranešimai per laivo transliacinį įrenginį:

25.1. Bendrasis laivo - septyni trumpi ir vienas ilgas trankus skambutis skelbiamas visais atvejais, kai kyla grėsmė kelte esančių žmonių gyvybei;

25.2. Gaisro pavojaus tikslas - pranešti mokslo darbuotojams, keleiviams ir įgulai apie gaisro aptikimą ir numatomus veiksmus, siekiant išgelbėti žmones, lokalizuoti ir užgesinti ugnį (septyni trumpi ir vienas ilgas trankus skambutis);

25.3. “Žmogus už borto” - trys ilgi garsiniai signalai ir skelbimas per transliacinį įrenginį.

25.4. “Laivas paliekamas”- nepertraukiamas trankus skambutis, besitęsiantis ne trumpiau, kaip 30 sek.; skelbiamas tik laivo kapitono (kapitono padėjėjo) nurodymu;

25.5. Pavojus, kai išsilieja nafta – skelbiamas bendrasis pavojus;

26. Pavojaus tvarkaraštis galioja po laivo pavojaus signalo paskelbimo per transliacinį įrenginį arba kitu būdu, nurodant susirinkimo vietą. Signalai kartojami 3-4 kartus ir kartojami balsu per laivo transliacinį įrenginį, nurodant pavojaus pobūdį ir paskelbimo priežastis (avarinio pažeidimo vietą ir charakterį).

27. Laivui stovint ir kilus pavojui žmonėms arba laivui, pavojaus signalą skelbia bet kuris įgulos narys, pastebėjęs šią pavojingą padėtį.

28. Stovint laivui prie krantinės arba reide, už laivo gyvybingumą, kol atvyks pagalba, kovoja laivo įgula, vadovaujama kapitono.

29. Laivo įgulai vadovaujantis kapitonas pagal pavojaus signalą privalo:

29.1. sustiprinti stebėjimą;

29.2. užtikrinti, kad pavojaus signalas pasiektų visus laive esančius žmones;

29.3. esant būtinumui - apie pavojų pranešti per radijo ryšio priemones;

29.4. užtikrinti durų sandarumą vandens nepralaidžiose pertvarose.

30. Įgulos nariai pagal signalą privalo:

30.1. uždaryti iliuminatorius;

30.2. išjungti veikiančius buitinius elektros prietaisus;

30.3. palikti patalpų duris neužrakintas;

30.4. į susirinkimo vietą atnešti gelbėjimosi liemenes, šalms, elektrinius žibintuvėlius, patalpų raktus, asmeninius dokumentus.

31. Laivo vairinėje (pagrindinėje vadavietėje), mašinų skyriuje ir išorinėje antstato dalyje, hermetišrame įdėkle turi būti **“Fire plan”** su detaliu laivo patalpų, durų, iliuminatorių, vėdinimo angų, kuro talpų, elektros instaliacijos ir išjungėjų, gaisrinės įrangos ir įrenginių, evakuacijos kelių išdėstymo planu.

32. Kilus gaisrui kelte, avarijai, kapitonas nedelsdamas turi pranešti Jūrų paieškos ir gelbėjimo koordinaciniam centrui, uosto dispečerinei, įmonės vadovui ir įmonės dispečerinei.

VEIKSIMŲ, ĮVYKUS NELAIMINGAM ATSITIKIMUI, KOORDINAVIMAS

33. Asmuo, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo ar asmuo matęs, sužinojęs apie nelaimingą atsitikimą, turi nedelsdamas pranešti kapitonui. Kapitonas privalo nedelsiant organizuoti pirmosios medicinos pagalbos teikimą nukentėjusiajam bei, esant reikalui, organizuoti medicinos darbuotojų pagalbą.

34. Įvykio vietą, jeigu negresia kitų gyvybei ir sveikatai, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, prieš tai įvykio vietą nufotografuojant, nufilmuojant ar nubraižant schematiškai ir įforminant laisvos formos aktu.

35. Kelto kapitonas iš įvykį mačiusių asmenų surenka raštiškus paaiškinimus apie nelaimingo atsitikimo aplinkybes ir priežastis. Paaiškinimuose būtini duomenys apie įvykį mačiusius asmenis (vardas pavardė, gyvenamoji vieta, telefono numeris) tam, kad galima būtų tikslinti įvykio aplinkybes.

36. Nedelsiant apie nelaimingą atsitikimą, kurio metu buvo sužeistas laivo įgulos narys ar keleivis, būtina pranešti bendrovės vadovui, dispečerinei, darbo saugos ir ekologijos inžinieriui.

6. AVARINIŲ ATVEJŲ NAGRINĖJIMAS

37. Apie visus avarinius atvejus su laivu, laivo kapitonas nedelsiant pranešti bendrovės vadovui, uosto dispečerinei, laivų eismo tarnybai, uosto priežiūros tarnybai.

38. Laivo kapitonas paros laikotarpiu pateikia Lietuvos saugios laivybos administracijos pareigūnui pranešimą apie avarinį atvejį ir laivo techninio tyrimo Akta. Trijų parų laikotarpyje pateikiami šie dokumentai:

- 39.1. smulkus pranešimas apie įvykį;
- 39.2. išrašai (kopijos) iš laivo ir jėgainės dienynų;
- 39.3. asmenų, susijusių su įvykiu, paaiškinimai;
- 39.4. laivo judėjimo schema;
- 39.5. sugadinimų schemos;
- 39.6. brėžiniai;

39.7. kiti Lietuvos saugios laivybos administracijos pareigūno, valstybinės darbo inspekcijos, ar uosto kapitono reikalaujami dokumentai.

40. Avarinius atvejus su laivais, įvykusius Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, Klaipėdos jūrinio uosto vandenyse, nagrinėja Lietuvos saugios laivybos administracijos pareigūnai, dalyvaujant KVJU kapitonui. Nelaimingi įvykiai darbo metu ir nelaimingi atsitikimai pakeliui į darbą ar iš darbo, tiriami Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatų nustatyta tvarka.

41. Pirminį avarinio atvejo tyrimą vykdo laivo kapitonas.

42. Avariniai atvejai įrašomi į laivo dokumentus: dienynus, formularus, mechanizmų pasus, brėžinius.

7. PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

43. Kelto įgulos narių pareiga yra žmonių gyvybių išsaugojimas, laivybos saugumo užtikrinimas, vandenų aplinkos apsauga nuo teršimo.

44. Kelto įgulos nariai pagal savo pareigines instrukcijas atsako už pareigų nevykdymą LR įstatymų nustatyta tvarka.

45. Keltą lydintys asmenys atsakingi už savo veiksmus buksyravimo metu ir privalo vykdyti kapitono duotus nurodymus, už nevykdymą atsako LR įstatymų nustatyta tvarka.

46. Buksyravimo darbų vykdytojas, jo atsakingi darbuotojai, atsako ir raštiškai įsipareigoja (Priedas Nr. 1) informuoti apie profesinę riziką, instruktavimą konkrečioje darbo vietoje laive pagal savo nustatytą tvarką darbuotojus bei užtikrinti viešos tvarkos laikymąsi, saugos ir sveikatos, gaisrinės, elektros saugos reikalavimų vykdymą, pagalbą sprendžiant iškilusius incidentus dėl neblaivumo ar kitais atvejais. Darbuotojai, specialistai, lydintys asmenys, savarankiškai atliekantys darbus - patys yra atsakingi už saugų darbą ir sveikatą darbo vietoje laive, teisės aktų reikalavimų laikymąsi aplinkosaugos, gaisrinės saugos ir elektros saugos srityse.

Parengė

Darbo saugos ir ekologijos inžinierė E. Kubilienė

SUDERINTA technikos ir saugios laivybos direktorius R. Bučmys

AB „Smiltynės perkėla“ įgaliotų atstovų kontaktiniai telefonai:

Technikos ir saugios laivybos direktorius Rolandas Bučmys, tel. +370 612 12724

Darbo saugos ir ekologijos inžinierė Edita Kubilienė, tel. +370 626 07832

PRIEDAS

Prie „BENDRADARBIAVIMO IR
VEIKSMŲ KOORDINAVIMO
TVARKA, VYKDANT KELTO
BUKSYRAVIMO DARBUS NR.252
2016 m. balandžio mėn. 21 d.
Įsakymas Nr. 1V-10

ĮSIPAREIGOJIMAS

Pasirašydami šį dokumentą patvirtiname, kad perskaičiau „*BENDRADARBIAVIMO IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMO TVARKA, VYKDANT KELTO BUKSYRAVIMO DARBUS NR. Nr.252 (2016 m. balandžio mėn. 21 d., įsakymas Nr.10)*“, susipažinau ir sutinku. Kelte, kaip buksyravimo (vilkimo) darbų organizavimo atstovas, savo pavaldžius įgulos narius, kitus lydinčius asmenis įsipareigoju informuoti apie profesinę riziką, instrukuoti saugos ir sveikatos, gaisrinės saugos, darbo higienos, aplinkosaugos klausimais konkrečioje darbo vietoje kelte (laive) pagal savo nustatytą tvarką. Vykdyti lengvo nelaimingo atsitikimo darbe tyrimą savo pavaldiems darbuotojams, apie sunkų ar mirtiną nelaimingą atsitikimą informuoti Valstybinę darbo inspekciją. Užtikrinti, kad darbuotojai, dirbantys kelte (laive) laikytųsi saugos reikalavimų, tvarkos, savo sveikatos įvertinimo darbui laive, saugos darbe, gaisrinės, elektros saugos reikalavimų ir besąlygiškai vykdytų teisėtus kapitono ir įgulos narių nurodymus.

Kelto kapitonas:

Vardas, pavardė, parašas, data

Telefono numeris

Buksyravimo paslaugas teikiančios įmonės atstovas (darbų vykdytojas):

Vardas, pavardė, parašas, data

Telefono numeris